

WERKBLAD LOTTY VEFFER

Zoek aanvullende informatie op internet:

www.joodsmonument.nl en www.joodsekindereninkampvught.nl

Bron 1. foto Lotty

Lotty Veffer is geboren op 10 juli 1921.

Deze foto komt uit 1940. Hoe oud is zij op deze foto?

18 of 19

In februari 1943 komt Lotty samen met vader, moeder en zusje Carla van 15 in kamp Vught aan.

Hoe oud is Lotty dan?

21

Wat betekent dit voor haar positie in kamp Vught, in vergelijking met Carla?

Dat ze in de vrouwenbarak verblijft en dus niet gescheiden wordt van haar moeder. Dat ze oud genoeg is om te werken. Dat ze uiteindelijk niet mee hoeft met het kindertransport.

Bron 2. foto Lotty met ouders

Deze foto van vader, moeder en Lotty is van zo'n tachtig jaar geleden. Ook toen al gingen gezinnen graag een dagje naar het strand. Kijk goed naar de foto. Wat vind je opvallend, wat is anders dan nu?

Bijvoorbeeld: Grote korven als strandstoelen. Mensen volledig gekleed. Vader in driedelig pak)

Kun je zien dat dit een Joods gezin is?

Nee, dat is nergens aan te zien. Dit betekent dat het gezin in ieder geval niet orthodox Joods is, want dan had je het aan de kleding kunnen zien. Het is een zogenaamd 'geassimileerd' Joods gezin (zoals velen destijds).

Er zijn heel weinig foto's bewaard gebleven van Lotty, haar ouders en haar zusje Carla.

Hoe kan dat? Wat betekent het begrip 'pulsen' in dit verband?

De bezittingen van gedeporteerde Joden zijn veelal geroofd in opdracht van de Duitsers. Persoonlijke items zijn vermoedelijk weggegooid, omdat ze geen waarde voor een ander bezitten. De waardevolle spullen werden wel meegenomen. Pulsen is afgeleid van verhuisbedrijf A.Puls, dat in Amsterdam de huizen van gedeporteerde Joden leeghaalden. De goederen waren officieel voor Duitse bevolking bestemd, maar in de praktijk verdween veel in Nederlandse handen.

Bron 3. foto straatbeeld

Deze foto komt uit Amsterdam-Oost, 21 juni 1943. Omschrijf wat je ziet op de foto en leg uit wat hier gebeurt.

Een groep Joden wordt gedeporteerd. Achtergrondinformatie: op 21 juni vond in Amsterdam-Oost een grote razzia plaats.

Wat is de balk bovenin?

Een raamsponning of lijst.

Wat kun je hieruit met waarschijnlijkheid afleiden?

Dat de foto in haast is genomen, stiekem vanachter een raam, omdat het verboden was om Duits optreden te fotograferen.

Vanaf 1942 worden Joden uit huis gehaald en naar concentratiekampen in Nederland gebracht. Vaak is dit kamp Westerbork in Drenthe, soms is het kamp Vught in Noord-Brabant. Hier vandaan worden de Joodse gevangenen naar concentratie- of vernietigingskampen in Duitsland of Polen gedeporteerd.

Waarom worden ze eerst in een concentratiekamp in Nederland opgesloten?

Omdat de nazi's de Holocaust stapsgewijs laten verlopen. Gevangenschap in Nederland lijkt het gevaar voor de Joden te verkleinen, en geeft het valse beeld dat ze uiteindelijk naar werkkampen in Duitsland of Polen moeten. Daarnaast was het effectiever om volle treinen naar 'het Oosten' te laten rijden.

Bron 4. foto aankomst Vught

Kamp Vught ligt niet heel ver van de bewoonde wereld.

Lotty vertelt in de documentaire dat ze moeten lopen van het station naar het kamp. Het is een laan met bomen. Welk effect heeft dit op Lotty? Hoe lang werkt dit effect door? Hoe noem je dit in psychologische termen?

Ze krijgt het vreselijk benauwd, alsof ze geen lucht meer krijgt. De rest van haar leven heeft Lotty een afkeer van bossen. Dit noem je een trauma.

Bekijk de foto. (NB: deze foto is van een ander groep niet-Joodse gevangenen, lopend van het station naar kamp Vught) Wat kun je uit deze foto afleiden over de positie van de buurtbewoners ten opzichte van kamp Vught? Bedenk twee verschillende punten.

- De groepen gevangenen lopen langs hun huis, dus ze zijn daadwerkelijk ooggetuige. Blijkbaar gaat een dergelijke aankomst niet in het geheim.

- De omstanders weten waar kamp Vught gelegen is.

- De omstanders grijpen niet in. (zie voor meer achtergrond: <http://www.hetkwaadbuiten.nl/>)

Bron 5. foto kamp Vught

Op de foto zie je een wachttore van kamp Vught. Het is een replica, in de jaren '90 gemaakt door Nationaal Monument Kamp Vught. Ook de prikkeldraadomheining is 'nagemaakt'. Noem een argument voor en tegen museale replica's.

voor: replica's benaderen het origineel heel dicht. Wanneer er weinig historisch materiaal over is gebleven, zoals in Vught, is het een interessante en wellicht noodzakelijke manier om de geschiedenis tot leven te wekken.

tegen: als er teveel gebruik wordt gemaakt van replica's, gaat de historische betrouwbaarheid ten onder. Ook kan dit holocaustontkenning in de hand werken.

Bron 6. brief Kindertransport

Deze brief is geschreven door de Joodse kampleiding, de eigen organisatie van de Joodse gevangenen in Vught - vergelijkbaar met de zogenaamde Joodsche Raad. Waarom stellen de Duitsers deze in?

Verdeel- en heerspolitiek; de rust bewaren; schijn.

Er wordt gezegd dat de kinderen "in een speciaal Kinderkamp worden ondergebracht" (zin 2).

Reageer op de stelling: De mensen die de brief hebben geschreven geloven dit: ja / nee.

Licht toe, betrek hierbij een ander tekstfragment in je antwoord.

Argument ja: een na laatste alinea

Argument nee: laatste alinea

Wat gebeurt er in werkelijkheid met de kinderen?

Ze worden (bijna allen) via Westerbork naar Sobibor gedeporteerd en daar op 11 juni vergast, slechts enkele dagen na vertrek uit Vught dus.

Bron 7. foto transport

Lotty's zusje Carla moet mee met het Kindertransport, want ze is onder de 16. De kinderen moeten begeleid worden door een ouder. Moeder gaat mee. Dan wil Lotty ook mee. Maar haar ouders besluiten dat vader en moeder meegaan, en dat Lotty in Vught blijft. Haar moeder zegt tegen haar: "Dan is er in ieder geval iemand als wij weer terugkomen."

Wat zegt dit over de verwachtingen van Lotty's moeder?

Dat ze het zullen overleven.

Waarom wil Lotty ook mee op transport, denk je? Begrijp je dit?

Omdat ze bij haar gezin wil blijven, niet alleen achter wil blijven. Misschien denkt ze ook voor hen te

kunnen zorgen.

Bron 8. kaart

Lotty moet een jaar later op transport naar Auschwitz. In haar eentje. Maar toch is ze niet helemaal alleen. De vrouwen met wie ze samen wegmoet uit kamp Vught vormen een hecht clubje. Na een reis van drie dagen in veewagons komen ze in Auschwitz aan. Tot aan het eind toe proberen de vrouwen elkaar er doorheen te slepen.

Bekijk het kaartje en zoek Auschwitz op. Bepaal met Google Maps de afstand vanaf Westerbork. In de huidige situatie ligt Auschwitz nog steeds in Polen. Maar Auschwitz is de Duitse naam. Hoe heet het in het Pools?

Oświęcim

Het donkergrijze gebied is Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hoe verhoudt het Duitsland van nu zich tot het Duitsland van toen? Wat is hiervoor de verklaring?

Kleiner: zonder bv. Oostenrijk, delen van Polen, de Elzas.

Andere grenzen na WOII, herindeling door de geallieerden ('straf'). USSR wil sterke buffer in de vorm van Polen.

Bron 9. foto boottocht Zweden

Aan het eind van de oorlog onderhandelt het Zweedse Rode Kruis met de Duitse machthebbers om groepen vrouwelijke kampgevangenen, die zich ergens in Noord-Duitsland bevinden, op te mogen halen. Zo komt Lotty in Zweden terecht. Hier krijgt ze verzorging en kan ze tot rust komen. Zo nu en dan worden leuke dingen georganiseerd, zoals een boottochtje. Lotty zit in de onderste boot, helemaal links achterin.

Welke soort verzorging krijgen de vrouwen in Zweden, denk je?

In eerste instantie medische verzorging, en laten aansterken, bijvoeden.

Waarom doet juist het Zweedse Rode Kruis dit?

Zweden was neutraal, en het Rode Kruis kon vanuit humanitaire redenen Duitsland overtuigen vrouwelijke gevangenen over te dragen.

Bron 10. foto Kindermonument

Lotty gaat na de herstelperiode in Zweden weer naar Amsterdam. Haar ouders hebben het net als Carla niet overleefd. Lotty trouwt en krijgt vier kinderen. Ze heeft geholpen in voormalig kamp Vught een

monument op te richten om het kindertransport van 6 en 7 juni 1943 nooit te vergeten. Op dit monument staan alle namen van de bijna 1300 kinderen die toen op transport gingen naar Sobibor en daar omkwamen.

Bekijk het filmpje op <http://stichtingsobibor.nl/wp-content/Het%20Kindermonument.mov>.

Bij het Kindermonument in Vught liggen vaak bloemen en teddyberen, ballen, autootjes en ander speelgoed. Ook liggen er soms stenen. Waarom juist stenen?

Stenen leggen bij monumenten of grafstenen is een Joodse traditie. Het is bedoeld om te tonen dat de gestorvene geëerd wordt en niet vergeten is. Stenen zijn onvergankelijk i.t.t. bloemen.

Stel, Lotty komt bij jullie op school om een gastles te geven. Wat zou jij haar willen vragen, of zeggen?

Persoonlijke invulling